

rea azotului ar produce o schimbare la toți locuitorii Pământului, bărbați, femei, copii, bătrâni. Toată lumea ar începe să riadă... Ar fi oare acesta un sfârșit tragic?

— Discuția se închide, reluă Secretarul Academiei; ceea ce am spus se poate aplica la întâlnirea Pământului cu o cometă tot atât de mare ca aceea de la 1811; aceea ce ne amenință e mai mică și izbirea nu se va face direct, ci oblic.

«S-ar putea să se producă fenomene chimice cu totul neașteptate. Ast-fel, cu toții știți că apa cu focul se aseamănă: de la hidrogenul care arde combinându-se cu oxigenul, până la hidrogenul care se combină cu oxigenul, nu e mare depărtare. Apa mărilor, lacurilor, fluviilor e formată din două volume de hidrogen combinate cu unul de oxigen. In epocile geologice această apă era foc. Ea ar putea să revie la vechea stare, dacă fierul magnetic dintr'un nucleu al cometei ar despărți moleculele de hidrogen și le-ar face se arda: toate mărilor ar lua atunci foc...»

Pe când oratorul vorbea încă, o tinere fată de la administrația centrală a telefoanelor, veni printr'o ușe se-

cretă și dete Președintelui o telegramă de la Observatorul din Gaurisankar. Ea coprindea următorul lucru:

«Locuitorii din Marte trimet o veste fotofonică. Se va decifra peste câte-va ore.»

«Domnilor, dișe președintele, am vădut pe mulți din d-voastră uitându-se la ceas, și cred că ar fi peste puțină să terminăm acum această ședință, de oare ce trebuie să mai vorbescă reprezentanții geologiei, ai istoriei naturale și geonomiei¹⁾. Apoi depeșa pe care v'am citit-o adineaori ne poate da un nou element în această problemă. Propui dar urmarea ședinței chiar astă-seară, la 9 ore. Până atunci cred că o să primim și traducția mesagiului din Marte. De altminteri rog și pe d-nul Director al Observatorului să ție comunicație neîntreruptă cu Gaorisankar. In cazul când vestea nu va fi descifrată până la nouă ore, d-nul Președinte al Societății geologice va expune studiul său asupra «sfârșitului natural al lumii pămîntești.»

(Va urma).

Traducțiune de

I. C. MAXIM

1) Vechea fizică a globului.

DI ANIVERSARĂ

DE DYKENS

(URMARE)

«Și Domnia-ta știți?» întrebă Warden.

«Știu tot» răspunse avocatul. «Ba am motive, să cred, că mâine seară are să știe și soră-sa Grace. De alt-fel... Domnia-Ta vei fi astăzi oaspele meu.... dar ca să scăpăm de vr'o eventuală neplăcere.... Domniata poți să fii recunoscut pe stradă, deși nu cred, căci te-ai schimbat foarte mult, în cât pe stradă eă însu-mi aș fi trecut pe lângă d-ta fără să te cunosc.... dar ca să încunjurăm vr'o neplăcere, noi vom prânzi aici, iar de seară vom eși în oraș. Aici sunt mâncări bune. Eă și cu Craggs — ierte-l Dumneșeu — am mâncat de multe ori aici câte un cotelet și l'am găsit tot-d'a-una bun. Domnul Craggs», dișe Snitchey rar, închidând un moment ochii și deschidându-i încet, «domnul Craggs a fost șters prea de timpuriu din cartea vieții!»

«Să mă ierte Dumneșeu, că eă nu pot să-l compătimesc» observă Warden, ducându-și mâna la frunte. «Eă nu pot; par'că visez. Par'că nu sunt întreg la minte. Domnul Craggs—da—îmi pare rău, că domnul Craggs a murit.» Dar vorbind așa, el privi lung la Clemency și la Ben, și par'că simpatisa cu Ben în acest moment, cu Ben care era cel mai mare dușman a lui Craggs.

«Domnul Craggs a aflat, că nu este așa ușor de trăit o viață, precum susținea el în teorie. Da! alt-fel ar mai fi trăit. Oh, oh! moartea lui e o mare pierdere pentru mine. El a fost brațul drept al meu. Fără el sunt ca un schiop. Numele lui și acum stă neșters pe firmă. Une-ori mă încerc ca un copil, să mă fac să cred, că el nu e mort. că el trăește și lucrează în odaia vecină — » și avocatul, bun de suflet cum era, începu să se înecă și 'și scoase batista.

Michail Warden, care se uita mereu la Clemency, să întoarsă spre Snitchey și-i șopti ceva în ureche.

«O, sërmana femeel!» dișe Snitchey dând din cap. «Da! Ea ținea mult la Marion. Drăguță Marion! sërmana Marion! — mângâie-te, Clemency, nu plânge! Domnia-ta ești măritată acum!»

Clemency a suspinat dând din cap.

«Mai așteaptă, Clemency, mai așteaptă până mâine!» dișe avocatul cu bunătate.

«Măine.....» dișe Clemency cu inima frântă «măine! dișua de mâne nu poate să învie pe cei morți, sir!»

«Asta nu, fără îndoială! alt-fel învia și reposatul Craggs!» dișe avocatul. «Dar dișua de mâne ne poate aduce mângâiere. Răbdare până mâine.»

Clemency a strîns mâna avocatului, sărutându-i-o, și a făgăduit că se va liniști; iar Britain, vădându-și nevasta așa de abătută, sta ca un idiot, privind la ea. Avocatul și Warden eșiră să se plimbe. Ei erau așa de adînciți în vorbirea lor, încât nu aușiră zăngănitul farfuriilor și a cuțitelor, nici sfărătura cratițelor, nici gemetele frigărilor a altor oale și vase cari munciau în bucătărie pentru îndestularea stomacurilor domnului Snitchey și Warden.

IX

Dișua următoare a fost frumoasă și senină, și nicăeri nu parea câmpia mai frumoasă de cât în fața grădiniî doctorului Ieddler. Zăpada multor ierni s'a topit în acest loc, frunzele multor toamne au cădut aici, de când Marion a părăsit casa părinților săi. Acum chioscul din grădină iarăși era împodobit cu verdeață, pomii aruncau umbre șovăitoare pe pajistea înflorită, cerul era senin și dulce, dar unde era ea?

Nu era aici, nu era acolo. Ea ar fi fost o minune în această grădină, ar fi fost un înger care dă viață naturii. Marion! Ea lipsea.

Pe banca de sub nuc ședea, în locul dispărutei Marion, o damă din a cărei inimă Marion nici odată n'a dispărut, în a cărei amintire Marion trăia vecinic, a cărei iubire — și acum era o iubire de mamă, căci la picioarele ei se juca o copilă — a cărei iubire, diș, nu găsise pentru Marion un rival său un urmaș, și a cărei buze rostiau și acum numele ei.

Din ochii ei mari strălucea durerea. Acești ochi frumoși ai blândeii Grace!

Bărbatul ei nu devenise renumit, nici măcar bogat — precum îi profeția odată doctorul Ieddler. El nu își-a uitat prietenii copilăriei și a tinereții. El era fericit prin visele sale umanitare prin cele mai serece colibi, prin veghierea la căpătâiul bolnavilor și prin alte bine-faceri. Viața sa, liniștită și modestă, i-a dat de multe ori dovezi, că omul e mai bun de cât s'ar crede, că de multe ori cele mări neînsemnate figuri — chiar acela care apar ochilor ca urite și comune și îmbrăcate în sdrențe — la patul bolnavilor apar într-o nouă lumină și devin îngeri ajutători cu o coroană de oțel pe cap.

El își-a împlinit chemarea-i pămîntească mai bine în acest loc strimt, de cât ar fi putut s'o împlinească undeva în lumea mare — și apoi el era fericit cu nevastă-sa Grace.

Și Marion? a uitat el pe Marion?

«Ce repede a trecut timpul de atunci, dragă Grace» — duse el, vorbind de noaptea când a fugit Marion — «și totuși mi se pare că de-atunci au trecut veacuri. Noi numărăm după schimbările din noi, nu după ani!»

«Dar și ani au trecut, de când ne-a părăsit draga Marion» răspuse Grace. De șase ori, Alfred, de șase ori, socotind și ziua de azi, am stat noi aici s'erbătorind ziua onomastică a ei și am vorbit de reîntoarcerea ei, atât de mult dorită și așteptată! Doamne, când va sosi și ziua reîntoarcerii ei!»

Alfred își privi nevasta, cum plângea, o îmbrățișă, dîcându-i:

«Dar Marion dăce în scrisoarea ei de adio, pe care i-a lăsat-o pe masă, că vor trece ani mulți, până ce se va reîntoarce. Nu-i așa?»

Grace scoase din sîn scrisoarea, o sărută și duse: da.

«Că într'acești ani, ori cât ar fi ea de fericită, va privi cu drag și va aștepta cu dor ziua când se va reîntoarce și va explica totul; și că ea te roagă, s'o aștepți. Nu e scris așa în scrisoare?»

«Da, Alfred.»

«Și în toate scrisorile, pe cari le-a trimis de atunci?»

«Afară de cea scrisă mai în urmă acum câte-va luni — în care vorbea de tine și de cele ce tu le știași de mult și pe care eu abia astăzi am să le știu.»

Alfred privi la soare.

«Da, dragă, astăzi ai să știi totul, ce n'ai știut de de șase ani. Dar termenul e apusul soarelui. Mai așteaptă până atunci.»

«Alfred!» duse Grace și-i puse cu intimitate mâna pe umăr, «e scris ceva în scrisoare, un lucru pe care nu ți l'am spus nici odată. Dar în seara aceasta, când s'apropie apusul soarelui și viața noastră par'că devine mai s'erbătorească și mai liniștită cu sfârșitul acestei zile, astăzi nu mai pot să ții tainuit acest lucru.»

«Ce-i asta, dragă?»

Când a plecat Marion dela noi, a scris în scrisoarea asta, că, precum tu odată mi-ai dat-o pe ea în pază, tot așa ea mi te dă pe mine în pază — ea m'a conjurat în numele iubirii mele către ea și către tine, să nu resping iubirea ta, căci ea știe, că tu îți vei întoarce privirile spre mine, după ce nu vei avea-o pe Marion—»

«Mai pe scurt, seria, ca tu să mă faci un bărbat fericit, nu-i așa?»

«Ea dicea, ca tu să mă faci pe mine o nevastă fericită!» a fost răspunsul nevestei sale, când el a sărutat-o pe frunte.

«Ascultă-mă, dragă!» duse el. «Eu știu, eu înțeleg de ce nu mi-ai spus nici odată de acest pasagiū din scrisoare. Eu știu de ce nici odată ochii tăi n'au trădat această taină. Eu știu de ce, dragă Grace! Deși prietina mea cea bună nu s'a învoit să-mi fie nevastă, și s'a înduplecat să

fie a mea numai după multe stăruințe. Da, eu cunosc neprețuitul preț al inimii, pe care o țin acuma în brațe și mulțumesc lui Dumnezeu pentru aceasta comoară!».

Grace plângea, dar nu de supărare. După un timp ea privi pe copilița ei, care i sta la picioare și se juca în iarbă cu un buchet de flori; se întoarse apoi spre Alfred și-i duse: «Uite, Alfred, ce roșu și auriu e soarele! Apune! Tu n'ai uitat ce trebuie să-mi spui, înainte de apusul soarelui!»

«Tu astăzi, înainte de apusul soarelui, ai să știi întregul adevăr asupra sorții iubitei noastre Marion» duse el.

«Intregul adevăr» se ruga ea plângend. «fără nici o tainuire. Așa i't-a fost făgăduința. Nu-i așa?»

«Așa.»

«Inainte de apusul soarelui în ziua aniversară a sororii mele Marion. Și tu vezi, Alfred, că soarele e aproape să apună!»

El îmbrățișă pe Grace, și i se uita lung în ochi și duse: «Nu eu am să-ți spun, ce aștepți tu. Destăinuirea asta o să o facă altă gură»

«Altă gură!» șopti Grace ca pierdută.

«Da. Eu cunosc statornicia inimii tale, eu știu, cât ești tu de tare, și că ție i' ajunge o singură vorbă care te pregătește la ceva. Tu dăci că a sosit timpul. A sosit. Dar făgăduiește-mi, că ai să fii destul de tare să suportți o surprindere, un cutremur: făgăduiește-mi aceasta și vestitorul așteaptă la poartă!»

«Care vestitor?» întrebă Grace. «Și ce veste aduce?»

«Eu nu pot să spui mai multe» răspuse Alfred liniștit. «Crezi tu, că m'ai înțeles?»

«Doamne, eu încep să tremur!» duse Grace.

De și Alfred era liniștit, fața lui avea o expresiune care făcea pe Grace să se cutremure. Iarăși își ascunse ea fața la pieptul lui Alfred și-l rugă să mai aștepte o clipită.

«Fii tare, s'ermană Grace! Dacă ai destulă putere s'ascultă vestea, vestitorul e la poartă. Soarele începe să apună peste ziua aniversară a iubitei noastre Marion. Fii tare, Grace, fii tare!»

Ea și ridică repede capul, privi în ochii lui Alfred și-i spuse, că ea e gata s'asculte vestea.

El a plecat spre poartă.

Luase copilița cu el.

Grace a chemat copila înderēt — ea purta numele sororii pierdute — și o strînse la piept.

Dar cât ce a lăsat-o din brațe, copila a fugit după Alfred, și Grace a rămas singură.

Cum sta acolo, privind în urma lui Alfred, ea părea că e Marion însăși. Sămăna atât de mult.

Ea nu știa, ce nădăjduia în aceste clipite, nu înțelegea de ce se temea. Sta nemșcată, privind cu ochii țintă la poarta prin care dispăru Alfred cu fetița....

Doamne, Dumnezeule!

Cine e?

Ce e asta? a ieșit din umbră și acum stă în pragul porții!

O femeie în haine albe, bătute de vântul serii! Capul ei stă rădăimat așa de drăgălaș pe pieptul doctorului Ieddler!

Doamne! E un vis? Ei vin. Grace stă nemșcată.

De-odată femeia se desprinde din brațele tatălui seū și cu un țipet aleargă ca o nebună spre Grace și-i cade în brațe.

«O, Marion, Marion! Surioară! O, sufletul meu! Tu, iubită Marion! Ah, fericire neprețuită a revederii!»

Nu era vis, nu era o nălucă a fantasiei excitate de speranță și de ferică, ci Marion însăși! Atât de drăguță atât de fericită, atât de neatinsă de durerile și de mi-

seria vieții, atât de superbă în drăgălașia ei, încât părea că e un înger care vine pe pământ aducând binecuvântare și bună voie.

Marion ținea îmbrățișată pe soră-sa, care căduse pe bancă; o ținea strâns îmbrățișată, se plecă zîmbind spre obrazul ei, în urmă îngenunchiă la picioarele ei și nu putea nici o clipită să-și deslipească ochii de ea. În urmă ea rupse tăcerea, și vocea ei suna limpede, încet și dulce în armonie deplină cu sârbătoreasca tăcere a serii.

«Pe vremea când petreceam și eu în această iubită casă, Grace».

«O, sufletul meu! Numai o clipă, Marion! O, ce fericire, să te aud iarăși vorbind!»

«Pe vremea când petreceam și eu în această iubită casă, Grace, iubeam pe Alfred din toată inima. Il iubeam ca o nebună. Aș fi murit pentru dînsul, de și eu eram așa de tîneră. Eu nu-l desprețuiam iubirea nici o clipită. Ea 'mi era mai scumpă de cât pot eu să spun. Deși e mult de atunci, și aș trecut toate de mult, și toate s'au schimbat, eu totuși tremur când mă gândesc că tu ai fost în stare să crezi despre mine, că am fost rea și nu l'am iubit cu credință. Eu nu l'am iubit nici odată mai mult de cât în ziua în care el și-a luat adio și-a plecat în străinătate. Eu nu l'am iubit nici odată mai mult de cât în seara aceea când am dispărut dintre voi!»

Grace o ținea îmbrățișată și 'i se uita în ochi. Alt-ceva nu putea să facă.

«Dar fără să știe», continuă Marion zîmbind, fără să

știe el, a biruit inima altei fete, înainte de ce aș fi avut eu o inimă ca să i-o pot dărui. Și inima aceea— inima ta, Grace—era așa de plină de dragoste față cu mine, așa de resignată și de nobilă, încât își ascundea pornirile și le ținea închise, dinaintea tuturor. Dar eu am băgat de seamă. Eu am observat lupta acelei inimi. M'am luptat și eu, ca să 'mă omor sentimentele—și am biruit. Eu trebuia să fac loc surorii mele, să rezignez la ceea ce doriș și eu să am — trebuia să rezignez, pentru că dîlnic tu 'mi dedeaș exemple.

Ceea ce făceaș tu pentru mine, Grace, trebuia să fac și eu pentru tine.

Eu nu mă culcam nici odată, fără ca să mă rog lui D-deu, să 'mă dea putere ca să mă pot birui.

Eu nu mă culcam nici odată fără să nu mă gândesc la cuvintele pe care le-a spus Alfred în ziua plecării, că în inima omenească se petrec lupte mari și că într'ensă aș loc biruințe cari înalță pe om.

Și, precum mă gândeam dîlnic, mai mult și tot mai mult, la resignarea care o poți găsi peste tot locul în lume și nu o observi, simțiam puterea să rezignez și eu la Alfred, simțiam din ce în ce mai ușor gândul, mai nobilă pornirea care mă îndemna să fac aceeaș.

Și El, Dumnezeu, care vede în adîncul inimilor noastre și știe, că în inima mea nu e nici măcar un picur de durere ori de remușcare, ci numai fericire și veselie, El mi-a dat puterea să mă hotărăsc să nu fiu nici odată nevasta lui Alfred.

E. FLORESCU.

(Sfîrșitul în N-rul viitor)

FEL DE FEL

(Reproducerea interzisă fără învoirea editorului)

VARIETĂȚI

Istoricul încoronărilor. Când aș început statele să se desvolteze în forma de astăzi a lor, ziua încoronării unui domnitor a devenit o sârbătoare. În cele dintâi timpuri ale monarhiilor nu se cunoștea încoronarea, precum nu era cunoscută în Grecia și în Roma pe timpul regilor. Regii statelor grecești ocupaș tronul fără nici o ceremonie, și singurul semn distinctiv al lor era mantaua regală și sceptrul.

Împărații Romanii ocupaș tronul cu solemnități și ceremonii pompoase; coroana însă nu era cunoscută.

Semințiile teutone cunoșteaș coroana ca semn al puterii, dar încoronarea căpeteniilor nu era cunoscută. Căpetenia cea nouă era aleasă de adunarea poporului, el intra în «slujbă» printr'o ceremonie foarte simplă, opt bărbați îl purtaș pe un scut de trei ori împrejurul lăgărului, apoi în chiote de veselie 'i se dedia șecura de luptă, sabia și lancea predecesorului său.

Încoronarea cu frunze de dalin era cunoscută în Grecia și Roma; dar numai luptătorii în hipodrom și în amfiteatre primeaș ast-lel de coroane.

Abea în veacul al VIII după Hristos, aș început regii creștini ai Franconilor să ia coroana ca semn al puterii regale. Papa din Roma s'a opus, sub pretext că încoronarea e un obicei păgân al Grecilor — dar s'a învoit în urmă, ca regii să se încoroneze, cu condiționea ca însuși Papa să pună regeluș pe cap coroana. Regii nu s'aș învoit și aș urmat mai departe cu ceremonia ungerii cu untdelemn, un obicei pe care îl aveaș regii ludeilor.

Dar vanitatea totuși a biruit. Regii Franconilor își pregăteaș coroane de aur și lăsaș să se încoroneze, nu

de Papa, ci de reprezentanții săi. Cu timpul s'a dezvoltat un lux nespus de mare cu ocașionea încoronării: regele sta pe tronul așezat pe o tribună, având pe cap coroana de aur și investit cu toate insigniile puterii sale. În piață poporul se ospeta la mese așternute cu pânză țesută cu fir, și douăzeci de eroșii, în mână cu două cupe de aur pline cu băni, umblaș printre mese împărțind poporului aur.

Regii germani, n'aș primit încoronarea, până la Ludovic Cucernicul. Acesta s'a încoronat, fără voia Papei. Dar Otto I (la 962), făcând pretențione la coroana imperiului roman a trebuit să se supue Papiilor din Roma, cari cereaș ca eș însuși să pue regilor coroana pe cap. Regii germani aș fost mai slabi de cât regii franconi, și ast-lel Papii și-aș ajuns scopul. La început Papii încoronaș numai, dar mai târziu și-aș luat alte și alte drepturi pe nedreptul, așa în cât aș ajuns să încoroneze numai pe cine voiaș eș, puneăș coroana la meșat și făceaș întocmai ca Turcii cu Principatele-Române. De aici apoi s'aș născut atatea nenorociri, atatea rășboaie bisericesti și certuri continue. Regii se încoronaș în Roma. Se știe din istorie cât de neomeneste se purtaș Papii cu regii germani; îi trataș ca pe slugile lor. Regele Enric IV a fost ținut desculț, numai în cămașă, cu capul gol, trei zile în continuu într'o anteașembră a Vaticanului, ca să aștepte pe Papa, care era în cameră și lăsa pe rege să aștepte, numai ca să-și bată joc de el. Carol V a fost cel din urmă rege care a primit coroana din mânele Papei (la 1530). Enerșicul rege Maximilian I, s'a intitulat împărat roman, fără ca să bage în seamaș pretenționele Papei, și a refusat să meargă la Roma.

Încoronarea a devenit obicei general prin veacul XIII;